

Vårt Tyresö

Kristdemokraternas förslag till budget 2021 för Tyresö kommun

Tyresös karaktär ska vara den idylliska trädgårdsstaden med egen karaktär, inte förortskommunens. Tyresö ska uppfattas som en trygg plats – tryggare än andra kranskommuner i Stockholm. Våra skolor, vår äldreomsorg och annan verksamhet ska vara känd för god kvalitet. Den kommunala verksamheten ska bedrivas effektivt så skatter och avgifter kan vara låga och medborgarna få en god disponibel inkomst. Vi ska i den kommunala verksamheten vara uppmärksamma även på de små sakerna som kan höja livskvalitén för medborgarna. Tyresö ska vara en kommun som präglas av rika möjligheter till friluftsliv och idrottsverksamhet, en oas nära storstaden.

För Kristdemokraterna har politiken en uppgift att skapa förutsättningar för att Tyresöborna ska kunna utforma sin vardag och politiken ska ha en stödjande funktion – inte tvärtom. Familjerna ska tillåtas att göra egna val angående barnomsorg, skola. Människor ska kunna välja mellan olika hemtjänstutförare när de blir äldre och behöver hjälp. Politikens uppgift är att ge trygga alternativ. Vi vill ha valfrihet och mångfald. Det ska vara lätt att åka kollektivt, cykla eller använda bil. En viktig prioritering de närmaste åren för att skapa trygghet är att sätta stopp för det eskalerande våldet och brottsligheten som tyvärr även har drabbat vår kommun.

Tillsammans bygger vi vårt trivsamma Tyresö.

Kristdemokraternas tre viktigaste frågor som i olika utsträckning påverkar den kommunala politiken är:

- **Sjukvård**
Det är när man är som svagast som man ska vara säker på att välfärden är som starkast. Men många patienter får inte vård i tid idag. Vårdköerna till operation eller specialistvård har fördubblats under nuvarande regering. Svensk sjukvård behöver en genomgripande reform för att alla ska få rätt behandling och omvårdnad. Alla skall ha rätt till god vård i tid oavsett var i landet man bor. Vår främsta reform för att uppnå detta är att avskaffa regionernas sjukhusansvar.
- **Äldre**
Vi vill bygga ett samhälle där människor kan åldras i trygghet och värdighet. Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande över sin vardag med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Det friska åldrandet, att se äldre som en

resurs att ta tillvara och att ha ett väl fungerande samspel mellan generationerna är också viktiga beståndsdelar i vår äldrepolitik. Två av våra större förslag är att införa en äldreboendegaranti och att slopa pensionärsskatten.

- **Trygghet**

En av statens grunduppgifter är att se till att medborgarna är trygga. Man ska kunna lita på att polisen kommer när man larmar. Därför vill vi se fler poliser, och de ska ha resurser att förebygga, förhindra och ingripa mot brott. När människor utsätts för våldsbrott, rån, sexuella trakasserier eller inbrott i sitt hem måste rättsväsendet agera. Och vi ska alltid stå på brottsoffrets sida.

Vad gäller äldreomsorgen kan vi dessvärre konstatera att äldre och riskgrupper har drabbats allvarligt under coronapandemin. Att covid-19 kunde spridas på äldreboenden och inom hemtjänsten är ett stort misslyckande och kräver åtgärder. Vi behöver också säkerställa att personalen, som gör ett sådant viktigt arbete, känner trygghet och stabilitet i sitt yrke. Vi vill bygga ett samhälle där människor kan åldras i trygghet och värdighet. Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande över sin vardag med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Det friska åldrandet, att se äldre som en resurs att ta tillvara och att ha ett väl fungerande samspel mellan generationerna är också viktiga beståndsdelar i vår äldrepolitik. Detta är våra utgångspunkter för Tyresö kommuns äldreomsorg.

Kristdemokraterna identifierar ytterligare två politikområde som genomsyrar vår politik.

- **Familj**

Familjepolitiken är som en fond för all vår politik. Sverige står inför ett familjepolitiskt vägval där partier på hela den politiska skalan aktivt vill försvaga familjens roll i samhället, medan Kristdemokraterna tvärtom vill stärka den. Politiken ska stödja familjerna, inte styra. Kristdemokraterna vill möjliggöra mer tid för barnen, underlätta familjebildning, öka familjers handlingsutrymme, uppvärdera föräldraskapet, möjliggöra olika barnomsorgsformer samt stärka barnfamiljers ekonomi.

- **Jobb och integration**

Att ha ett arbete skapar gemenskap, ansvar och utveckling. När fler människor sysselsätts förstärks också välfärdsresurserna. Trots högkonjunktur ökar klyftorna på arbetsmarknaden. Den måste därför förändras för att passa fler. Jobb är en av nycklarna till god integration. Vi ser också hur viktigt värderingarna är i integrationsarbetet. Ett samhället byggs på en gemensam värdegrund, där vissa värderingar inte är valbara.

Politiska prioriteringar

Effektivitet i den kommunala verksamheten. Tyresö har både högre skatt än jämförbara kommuner och anmärkningsvärt höga kommunala avgifter och taxor. Tyresö kommun bedriver inget systematiskt produktivitetstillväxningsarbete. KD anser att skatten och avgifterna långsiktigt bör kunna sänkas markant om ett systematiskt produktivitetshöjande arbete bedrivs. Om vi får styra kommer ett sådant att inledas. Tyresö har nu en av Stockholms läns absolut högsta skattesatser. Bara kommuner som Södertälje och Botkyrka med stora utanförskapsområden har markant högre skatter. Jämförbara kommuner har mycket lägre skatt. När det gäller taxor (avfall, V/A, fjärrvärme mm) ligger Tyresö på plats 235 av 290 kommuner, vilket är oacceptabelt för en kommun med Tyresös geografiska förutsättningar.

De må stegens politik. Många små steg i rätt riktning kan vara viktigare än enstaka stora språng. Vi hör hur Tyresös medborgare har svårt att få gehör hos kommunen för små vardagsnära förbättringsförslag. Dessa kostar många gånger inte stora summor men betyder mycket. Ett exempel är Långsjön. Ett annat är de synpunkter kring kollektivtrafik, parkeringar, vägar med mera som ofta dyker upp i olika sociala medier där kommunen diskuteras. Planeringen och byggandet av det nödvändiga tredje körfältet mot Östra Tyresö uppfattas ske orimligt långsamt. Ett tredje är inriktningen på bostadsbyggandet. De småhus med trädgård som nästan alla vill bo i byggs i orimligt låg utsträckning, medan höghusbebyggelse prioriteras. Klottet får finnas kvar för länge, belysning saknas som skapar otrygghet, gångvägar är dåligt underhållna och så vidare. Om vi får styra kommer arbetet att förstärkas med att systematiskt fånga upp de små vardagsnära åtgärderna som höjer medborgarnas livskvalitet.

Skattesänkning

Hösten 2018 höjde S, L och MP med stöd av V skatten med 45 öre, vilket placerade Tyresö bland de kommuner med högst kommunalskatt i Stockholms län. Vi borde ha en betydligt lägre skatt, men för detta fodras en mer trimmad kommunorganisation. Inför budgeten 2021 föreslår vi en skattesänkning på 35 öre.

Sammanfattning av vår budget

Trygghet är en av Kristdemokraternas tre viktigaste frågor och också temat för vår budget. Samhällsutvecklingen de senaste åren stärker oss i tron att det är en rimlig bedömning. Om människor saknar en grundläggande trygghet i tillvaron faller allt annat platt till marken. Den absolut viktigaste prioriteringen i Tyresö de närmaste åren måste vara att ge unga människor framtidstron åter. Du ska kunna gå ute på kvällen utan behöva vara rädd för att utsättas för ett rån eller grovt våldsbrott. Samhället måste kraftsamla och göra sitt yttersta för att värna rättsstaten och slå tillbaka den grova brottsligheten. Det är den ena sidan av myntet. Den andra sidan är vårt ansvar att se till att fånga upp ungdomar på glid i tid innan det är för sent.

För att uppnå våra intentioner på trygghetsområdet gör vi stora satsningar på säkerhet. Vi vill intensifiera satsningarna på kameraövervakning. Kameror ska finnas på strategiskt viktiga platser där risken för brottslighet är stor. Vi vill också satsa på kommunala ordningsvakter för att stärka det lokala brottsförebyggande arbetet. Vi vill arbeta proaktivt för att stoppa pågående brottslighet istället för att i efterhand dokumentera och beivra brott. Därför menar vi att kamerorna ska vara kopplade till en vaktcentral, redo att larma våra egna ordningsvakter och polis under pågående brott.

En annan viktig sida av det trygghetsskapande arbetet är det förebyggande. Vi satsar i vårt budgetalternativ 2,1 mnkr på fältassistenter som uppsökande arbete bland barn, ungdomar och familjer. Vi gör också en särskild satsning på samverkan mellan skola och socialtjänsten. Varje skola ska få tillgång till en kontaktperson inom socialtjänsten för att lokalt kunna arbeta förebyggande med barn och ungdomar som är i riskzonen.

Äldreomsorgen är en prioriterad verksamhet för oss Kristdemokrater. För att stärka tryggheten i våra verksamheter tillför vi 4 mnkr i en stor satsning för att förbättra arbetsvillkoren i våra verksamheter. Vi vill öka andelen tillsvidareanställningar och vi vill dessutom öka möjligheten till heltid. Vi tror att dessa viktiga reformer ökar kvaliteten för brukarna och hjälper till att förhindra smittspridning nästa gång en pandemi slår till. Vi satsar dessutom 2 mnkr på att bygga upp omsorgsverksamheternas pandemilager. Det gångna årets pandemi har lett till omfattande social isolering för många av brukarna i våra verksamheter. Hälsorisen till följd av detta är uppenbar. Det finns ingenting som är så farligt för oss människor som ensamhet och social isolering. Vi gör därför satsningar i vår budget för att komma till rätta med detta. Vi anslår pengar till fria IT-paddor för hemtjänsttagarna. Många

goda insatser görs på våra särskilda boenden inom digitalisering men även brukarna inom hemtjänsten måste hjälpas bort från ofrivillig isolering och få en hjälpande hand in i digitaliseringens värld. Därför anställer vi också en IT – pedagog till verksamhetens och de äldres förfogande. Personen ska ägna sig åt uppsökande verksamhet. Maten är också en oerhört viktig friskhetsfaktor. Äter vi bra mat mår vi bra! Detta gäller inte minst våra äldre. Tidigare brukarundersökningar av hur dessa uppfattar måltidssituationen har visat på oroande tendenser. Det gäller inte minst inom vårt kommunala boende Björkbacken där resultaten tidigare har varit förfärande. Gemenskap och bra mat är inte politiskt lull – lull. Det tillhör välfärdens kärna och är närmast att betrakta som grundläggande hygienfaktorer för ett välmående liv. Därför föreslår vi en stor satsning på mat. Vi anslår 4 mnkr till ett matlyft inom äldreomsorgen.

Förskolan har en viktig roll samhället. Där får barnen hjälp att träna upp sin empatiska förmåga, fungera tillsammans med andra i grupp men även utveckla många andra färdigheter. En del barn har dock svårt att passa in i förskolans mall och det är inte alltid helt lätt att få det stöd de har rätt till i vanliga barngrupper. Vi föreslår därför 3 mnkr till en resursförskola för barn i behov av extra stöd. Andra satsningar vi gör är en vikariepeng så att förskolans personal ska kunna få bättre möjlighet att utnyttja sin planeringstid. Bristen på förskolelärare är stor. Vi behöver göra insatser för att göra förskolläraryrket attraktivt. Det är en förutsättning både för att kunna stärka verksamhetens kvalitet men också för att underlätta rekrytering. Vi satsar därför 1,5 mnkr för att starta upp ett kommunalt förstelärarsystem för förskollärare. Vi satsar dessutom 1.5 mnkr på minskade barngrupper för att varje barn ska bli satt.

Att känna sig trygg och sedd i skolan är både en hygienfaktor för välbefinnandet men också oerhört centralt för lärandet. Vi lägger därför 3,2 mnkr i förstärkt särskilt stöd för barn med särskilda behov på skolans område. Vi satsar ytterligare pengar på elevhälsan och vi riktar 2,1 mnkr i en särskild försöksverksamhet med ett tvåläraresystem i Tyresös grundskolor.

Inom Individ och familjeomsorgen fördubblar vi styrets satsningar mot våld i nära relationer. Vi tycker att det är ett oerhört viktigt område att jobba med i dessa tider av social distansering. Våld är aldrig acceptabelt. Du måste kunna känna dig trygg inom hemmets väggar.

Övriga satsningar vi gör är 3 mnkr i utökning av budget på funktionshinderområdet för arbetet kring brukare med komplexa behov. Vi satsar medel på aktiva insatser mot arbetslöshet samt 1,5 mnkr på ökade öppettider på fritidsgårdarna. Vi tillför även 3,5 mnkr till ett nytt ridstall i Fårdala.

Våra satsningar finansieras i huvudsak av neddragningar på samhällsbyggnadskontoret och gemensam verksamhet. Vi anser att byggandet i framtiden ska ske mer i takt med kommunens naturliga förutsättningar och därför kommer att minska från dagens nivåer. Det innebär att det finns förutsättningar att dra ned på Samhällsbyggnadskontoret. Vi bedömer också att det inom gemensam verksamhet finns förutsättningar att dra ned på konsultkostnaderna samt att minska dubbelarbetet som bedrivs tillsammans med förvaltningarna.

Vår budget, ”Vårt Tyresö” tror vi ger de rätta förutsättningarna att skapa det Trygga Tyresö vi kämpar för.

Budgetförutsättningar

Vi har liksom de styrande partierna prisjusterat alla verksamheter med 1,8% uppräkningskrav. Sedan har vi lagt ett generellt effektiviseringskrav på 0,7% på verksamhetsområdena samhällsbyggnad, bygglovsverksamhet, gemensam verksamhet och politisk verksamhet. Vi tagit staten som förbild som i 30 års tid lagt generella effektiviseringskrav på sina verksamheter. I år är statens krav 1,4% på alla verksamheters löner.

KD's budgetförslag 2021 med en skattesänkning på 35 öre

	S, L och MP	KD
Skatteintäkter	2546,2	2526,8
Statsbidrag och utjämning	333,6	333,6
Summa skatt och statsbidrag	2879,8	2860,4
Förskola	-329,0	-331,4
Grundskola	-771,6	-771,6
Individ- och familjeomsorg	-245,4	-241,9
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-270,6	-270,8
Äldreomsorg	-401,3	-402,2
Gymnasieskola	-239,6	-238,9
Vuxenutbildning	-27,7	-26,7
Arbete och integration	-17,4	-16,4
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar	-116,8	-115,2
Samhällsbyggnad	-144,3	-141,2
Bygglövsverksamhet	-6,4	-5,8
Gemensam verksamhet	-233,0	-231,5
Politisk verksamhet	-30,2	-30,3
Finansförvaltning (exkl deografi)	28,9	28,9
Demografibuffert	-5,1	-5,1
Finansiella intäkter	10,0	10,0
Finansiella kostnader	-14,3	-14,3
Åretsresultat	65,8	55,9
% av skatter och statsbidrag	2,3	2,0

Förskola

3 mkr till resursförskola för att på tidigt stadium hjälpa barn med särskilda behov.

1,5 mkr till början på ett förstelärarsystem för att göra förskolläraryrket mer attraktivt i Tyresö kommun

0,5 mkr till bättre mat i förskolan

0,5 mkr till vikariepeng

1,5 mkr för minskade barngrupper

0,6 mkr till "Värdegrund – allas lika värde

-0,658 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Grundskola

0,85 mkr ökade leasingkostnader datorer

0,3 mkr språk + tal, lärarstudio

0,3 mkr värdegrundssatsning mot våldsbejakande islamism

2 mkr för ökade kostnader i särskolan
1 mkr för fler platser i särskolan
12,308 mkr ökade hyreskostnader för Fornuddens skola
0,4 mkr satsning skolbibliotek
1,2 mkr ökad satsning på fritidshem
3,2 mkr förstärkt särskilt stöd
0,5 mkr förstärkt elevhälsa
2,1 mkr försök med tvåläraresystem
-2,654 effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Individ- & familjeomsorg

0,6 mkr satsning mot våld i nära relationer
2,1 mkr uppsökande fältassistenter
2 mkr för utökad socialpsykiatri
1,9 mkr fältassistenter för kontaktverksamhet skola
-1,329 effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Funktionsnedsättning

2,567 mkr delårseffekt hyra gruppbofastad Strandvägen
3 mkr utökning brukare med komplexa behov
1 mkr utökning vaken natt Strandvägen
0,5 mkr Skälsätra/Persudde
0,6 mkr LSS-handläggare
1,5 mkr kvalitetssatsning
0,4 ökat föreningsstöd
-0,523 effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Äldreomsorg

1,1 mkr personal träffpunkt
2,0 mkr pandemilager
0,7 mkr uppsökande verksamhet
4 mkr bättre mat
0,4 mkr utbildning om våld i nära relationer
0,2 mkr en röst i natten
4 mkr tryggare anställning, höjning av äldrepeng
1,5 mkr digitalisering
0,2 mkr arbetskor
0,3 mkr utökad föreningsstöd
0,5 mkr fria IT - paddor brukare i hemtjänsten
0,7 mkr IT-pedagog hemtjänsten

0,1 mkr sänkt taxa ledsagning
1 mkr kompetenssatsningar
1 mkr utvecklat chefskap
-1 mkr besparing central administration
-15,1 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Gymnasieskola

-5,5 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Vuxenutbildning

-0,3 mkr minskad ram
-0,183 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Arbete & integration

1,5 mkr etableringscentrum
1,5 mkr samordningsförbundet
2,5 mkr aktiva insatser för lägre arbetslöshet
-0,3 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Bibliotek, kultur & fritid

1,4 mkr ökade kapitalkostnader pga redovisningsregler
3,5 mkr ökade kapitalkostnader för ridstall
0,250 mkr permanenta kurser kulturskola
1,4 mkr Tyresöarkivet
1,5 mkr till fritidsgårdar, uppsökande verksamhet och längre öppethållningstider
0,3 mkr lokalkostnad fritidsgård östra
-1 mkr inget bidrag till studieförbund
-0,657 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Samhällsbyggnad

-Varav Plan & exploatering

12 mkr pga ändrade redovisningsprinciper
-4 mkr pga av minskat byggande, färre konsulter och slopande av kontor på Södermalm
-0,835 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

-Varav Väghållning & park

7,4 mkr pga ändrade redovisningsprinciper
6,3 mkr avskrivning nya vägar
1,2 mkr ökade kostnader Alby
0,683 vägkapitalkostnader
3,95 mkr invasiva arter, vassröjning, park, naturskötsel, skyltning, plantering och belysning

-1,83 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Bygglov

-0,4 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Gemensam verksamhet – inklusive kommunalförbund & näringsliv

1,15 ramökning IT

14 mkr buffert till KS förfogande

5 mkr trygghetsåtgärder, ordningsvakter kameraövervakning m.m.

-2,1 mkr färre konsulter, minskat dubbelarbete mellan förvaltningar och gemensam verksamhet

-13,481 mkr effektiviseringskrav m.m. enligt styrets budgetförslag

Politisk verksamhet

Inga förändringar med undantag för ovan nämnda 0,7% effektivisering. Kan uppnås genom att slopa hållbarhetsutskottet.

Särskilda uppdrag:

A/ Särskilt uppdrag: KS får i uppdrag att utreda hur ett systematiskt produktivt arbete enligt den statliga modellen kan införas.

B/ Särskilt uppdrag: KS får i uppdrag att fram en plan för hur byggandet av småhus kan öka kraftigt från nuvarande nivåer.

C/ Särskilt uppdrag: KS får i uppdrag att aktivt verka för att infrastrukturinvesteringar som är viktiga för kommunens invånare som Östlig förbindelse och Tvärförbindelse Södertörn genomförs.

D/ Särskilt uppdrag: KS får i uppdrag att aktivt agera mot regionen i utvecklingen av en bättre kollektivtrafik.

E/ Särskilt uppdrag: KS får i uppdrag att se till att byggandet av ett tredje reversibelt körfält – öppet för alla trafikslag – mot Östra Tyresö börjar byggas under 2021.